

វេទិកាសហប្រតិបត្តិការ និង អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

**ចំណាប់អារម្មណ៍អំពីការអភិវឌ្ឍន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
និងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន**

ថ្លែងដោយតំណាងរបស់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF) ជំនួសមុខអោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

នេះគឺជាកិត្តិយសដែលបានចូលរួមក្នុងវេទិកាសហប្រតិបត្តិការ និង អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាលើកទី ១ និង ថ្លែងចំណាប់អារម្មណ៍ជំនួសមុខអោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អំពីកំណែទម្រង់លើការអភិវឌ្ឍន៍ និង នយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) និង ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន (PSD) ។

ការអភិវឌ្ឍន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចទៅបានល្អប្រសើរ ចាប់តាំងពីពេលដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង រាជរដ្ឋាភិបាលបានជួបនៅឯការជួបប្រជុំក្រុមពិគ្រោះយោបល់ប្រហែលជាជាងមួយឆ្នាំបន្តិចមុននេះ ។ កំណើននៅតែខ្ពស់ណាស់ហើយអតិផរណាទាប ចំណូលរដ្ឋបានកើនឡើងយ៉ាងច្រើន ថវិកាបានកំពុងផ្តោតទៅលើទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍អាទិភាពស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលកំពុងតែដំណើរការ ផ្តល់ការជឿទុកចិត្តចំពោះថវិកា នៅពេលដែលបរិស្ថានពាណិជ្ជកម្មកំពុងត្រូវបានកែលម្អតាមរយៈកិច្ចផ្តួចផ្តើមនានាក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន ។

ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍កោតសរសើររាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងកិច្ចខំប្រឹងប្រែងអនុវត្តគោលនយោបាយនៃវិស័យខាងលើ និង ជ័យជំនះដ៏ច្បាស់លាស់ដែលទទួលបាន ។ កម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសដែលមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចលឿនបំផុតក្នុងពិភពលោកសព្វថ្ងៃ ដែលជាលទ្ធផលនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយរឹងមាំ និង ប្រុងប្រយ័ត្នហើយ និង ការគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងក្លាទាំងបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុពីសំណាក់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ដូចបានចង្អុលបង្ហាញ ដោយរបាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ និង សមភាពរបស់ធនាគារពិភពលោក ផលប្រយោជន៍នៃកំណើននេះ បានចែកចាយយ៉ាងស្មើគ្នាជាបង្កក្នុងកំឡុងឆ្នាំ ១៩៩៧ រហូតដល់ឆ្នាំ ២០០៤ ។ នេះគឺជាដំណឹងល្អ ។

ការកែទម្រង់លើម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជនបានរួមចំណែក
អោយមានលទ្ធផលវិជ្ជមានទាំងផ្ទាល់ និង ទាំងប្រយោល ។ កំណែទម្រង់ទាំងនោះ ផ្តល់នូវបរិស្ថានដ៏មាន
ស្ថិរភាព និងអាចទាយទុកមុនបានដែលចាំបាច់សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ ដោះស្រាយអភិបាលកិច្ចក្នុងការគ្រប់គ្រង
ធនធានសាធារណៈ និង ជួយបញ្ជូនធនធានទាំងនោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង មានតម្លាភាពឆ្ពោះ
ទៅការអនុវត្តបានគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា (CMDGs) ហើយកំណែទម្រង់ទាំងនេះ
បានពង្រីកមូលដ្ឋានសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ពង្រឹងចំណងរវាងកំណើន និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ភ្ជាប់ជាមួយនឹងការរីកដុះដាលនៃទ្រព្យសម្បត្តិសេដ្ឋកិច្ច គឺការសង្ឃឹម និង បំណងប្រាថ្នាដ៏ខ្ពស់ជាងមុនក្នុងការ
ដោះស្រាយបញ្ហាមួយចំនួន ក្នុងចំណោមបញ្ហាកំណែទម្រង់ដ៏ពិបាកៗដែលមិនរីកចំរើនឆាប់រហ័សដូចបាន
គ្រោងទុក ។ មិនត្រូវអោយបាត់ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះហេតុដែលថា ភាពក្រីក្រនៅបន្តមានរាយប៉ាយ
ទោះបីជាមានការអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សកន្លងមកនេះ ហើយភាពក្រីក្រខ្លាំងមានជាអន្លើៗនៅ
តំបន់ជនបទ ចំណែកឯគម្លាតចំណូលរវាងអ្នកមាន និង អ្នកក្រ នៅតែមានធំ ។ បញ្ហាថ្មីៗកើតលេចឡើង
រួមទាំងជាពិសេស ការអភិវឌ្ឍន៍ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង គោលនយោបាយ ដើម្បីធ្វើអោយបានជាអតិបរមា
នូវប្រយោជន៍នៃការរកឃើញប្រេងរបស់កម្ពុជានៅពេលដែលហានិភ័យត្រូវគ្រប់គ្រង ។

ភាពប្រឈមនានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គឺការទាញយកចំណេញអំពីបរិស្ថានដ៏វិជ្ជមានយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីធ្វើអោយ
មានការជឿនលឿនលើបញ្ហាអភិវឌ្ឍន៍ជាគន្លឹះខ្លះៗដែលកម្ពុជាកំពុងតែជួបប្រទះ ដើម្បីអោយមានការទន្ទ្រានចូល
ជ្រៅជាងមុនក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការសំរេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរបស់កម្ពុជា ។
តាមរយៈការយល់ឃើញនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍សូមលើកឡើងនូវបញ្ហាមួយចំនួនក្នុងន័យពិភាក្សាដើម្បីស្ថាបនា
ដូចតទៅនេះ ហើយទស្សនៈរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលចំពោះបញ្ហាទាំងនេះនឹងត្រូវស្វាគមន៍បំផុត :

- ការរកឃើញប្រេងមានឥទ្ធិពលដ៏ធំចំបងដល់គោលនយោបាយ ទោះបីជាបរិមាណនៃប្រេងដែលអាច
ផលិតបានទាបច្រើនជាងការប៉ាន់ស្មានពីមុន ។ ភាពជឿនលឿនក្នុងការរៀបចំរបបច្បាប់ និងតភាព
និងពន្ធដារគួរតែត្រូវបានធ្វើមុនពេលផលិតកម្មប្រេងជាក់ស្តែង ដើម្បីធានាថា ផ្ទះបាយបានរៀបចំ
ស្រេចចាប់នៅពេលដែលត្រីស្រង់ចេញពីទឹក ។ មានបញ្ហាប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ កើតមាន
ក្នុងវិស័យដទៃទៀតដូចជា វិស័យរ៉ែ ។ តើអាទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងវិស័យទាំងនេះមានអ្វីខ្លះ ?
ហើយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចជួយបានយ៉ាងដូចម្តេច ?

- ការចាត់ថ្នាក់ឥណទានអធិបតេយ្យដែលទទួលបានថ្មីៗនេះ បើកផ្លូវអោយរដ្ឋាភិបាលខ្ចីអំពីទីផ្សារ ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ។ នៅពេលដែលកំចិមួយចំនួនតូចដែលផ្អែកលើការប្រាក់ពាណិជ្ជកម្មសំរាប់ គំរោងរចនាសម្ព័ន្ធដែលចំណេញខ្ពស់សមស្របនឹងចីរភាពបំណុល កំចិទាំងនោះនឹងបង្កអោយមាន ចំណាយច្រើនក្នុងការសងតំលៃសេវានៃបំណុល និង បង្វែរធនធានរបស់រដ្ឋាភិបាលដ៏កំរិតសកម្មភាព ដទៃទៀត ។ តើទស្សនៈរបស់រដ្ឋាភិបាលអំពីការគិតគូរទាំងនេះមានអ្វីខ្លះ ?
- តំរូវអោយមានកំណែទម្រង់ដ៏គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយលើផ្នែកសេវាសាធារណៈ ដើម្បីទ្រទ្រង់ការអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ក៏ដូចជាការកែលំអអភិបាលកិច្ច ។ តើត្រូវសំរួលយ៉ាង ដូចម្តេច នៅពេលដែលមានទស្សនៈផ្សេងគ្នាអំពីទិសដៅជាទូទៅដែលត្រូវប្រកាន់យកដើម្បីអោយ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចកសាងសេវាសាធារណៈដែលប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពការងារដែលអាចជំនះភាព ប្រឈមនានានៅក្នុងទសវត្សទី 21 ?
- កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កំពុងតែអភិវឌ្ឍន៍ណាស់ ហើយការយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងឆ្នាំខាងមុខនេះ គឺការបញ្ចប់សកម្មភាពនានាក្នុងជំហានទី 1 (Platform 1) និង ចាប់ផ្តើម កសាងមូលដ្ឋាន សំរាប់ជំហានទី 2 (Platform 2) ។ កំណែទម្រង់នឹងត្រូវពឹងផ្អែកកាន់តែខ្លាំង ឡើងៗ លើការចូលរួមដ៏សកម្មពីសំណាក់ក្រសួងសាមីនានា ។ តើរដ្ឋាភិបាលមើលឃើញដំណើរការនេះ ស្តែងឡើងយ៉ាងដូចម្តេច ?
- កំណែទម្រង់នៃការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីពង្រីកមូលដ្ឋាននៃកំណើន សេដ្ឋកិច្ច និង ពង្រឹងចំណងផ្សារភ្ជាប់រវាងកំណើន និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ មានភាព ជឿនលឿនក្នុងការកែលំអបរិស្ថានពាណិជ្ជកម្ម និង ការអនុវត្តកំណែទម្រង់នៃការសំរួលពាណិជ្ជកម្ម ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ចំណាយខ្ពស់នៃកំរៃក្រៅផ្លូវការ និង កង្វះក្របខ័ណ្ឌពេលលេចមួយនៃច្បាប់ ពាណិជ្ជកម្មនានា រួមទាំងច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយ កំពុងតែរារាំងភាពជឿនលឿន ។ តើអ្វីដែល រដ្ឋាភិបាលចាត់ទុក ថាជាជំហានដ៏សំខាន់ៗបំផុត ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ ក្នុងកំឡុងឆ្នាំ ខាងមុខ ?

ម្តងទៀតសូមអនុញ្ញាតអោយខ្ញុំអបអរសាទររាជរដ្ឋាភិបាលចំពោះជោគជ័យនានា ដែលទទួលបានហើយសូម បញ្ជាក់ជាថ្មីទៀតថា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នៅតែសន្យាធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីសំរេចអោយ បាននូវរបៀបវារៈកំណែទម្រង់អភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ យើងរំពឹងទុកនូវកិច្ចពិភាក្សាក្នុងន័យស្ថាបនា និង ដោយផ្អែផ្តុំនៅឯទេវកាលប្រតិបត្តិការ និង អភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាលើកទី ១ នេះ ។